

Posudek magisterské diplomové práce:

Alžběta Franková

**Seriálová adaptace jako intersémiotický překlad: převod románu
M. Atwood *The Handmaid's Tale* do televizního seriálu**

Diplomandka se ve své práci věnuje intersémiotickému převodu, konkrétně převodu románu Margaret Atwoodové *The Handmaid's Tale* (1985) do televizní seriálové adaptace (2017). Připojuje se k těm, kteří se pokoušejí již od 50. let 20. století rozšířit oblast translatologického uvažování a bádání za či nad interlingvální převod. Pro tento úkol si vypracovává metodu práce na základě kombinace teoretických přístupů (kapitola 2 a 3.1, 3.2). Vybírá si teoretický model Kateriny Perdikaki (2017), který vychází z translatologie (Van Leuven-Zwart, 1989), naratologie (Chatman 2008) a adaptačních studií a který se především soustředí na kontrastivně komparativní analýzu literárního a filmového narativu. Je to vhodně vybraný – a ústrojně použitý – model, protože žánr televizního seriálu není svým časovým rozsahem tak omezen jako typická stopáž filmu, a tím umožňuje větší filmovou blízkost románovému narativu. Dále diplomantka čerpá z textů filmové a adaptační teoretičky Lindy Hutcheonové (2007, 2010) věnovaných filmovým adaptacím, konkrétně nejvíce z jejího odlišení dvou zobrazovacích módů (vyprávění a předvádění) a problematizování údajné neschopnosti filmových prostředků převést některé rysy literárního narativu. Translatologická kompetence diplomandky, přesnost jejího teoretického uvažování, negace tzv. „věrnostní kritiky“ filmových adaptací a nutné integrování základních nástrojů filmové analýzy (s. 14 in 3.1, včetně analýzy filmu *Občan Kane* od Laury Mulveyové, využité jako konkrétního výkladu použití filmových prostředků, ne jako výkladu smyslu daného filmu) jí umožňují velmi úspěšně a obeznaně vystavět metodu následné analýzy.

Samotná analýza je deskriptivní a v podstatě příbuzná klasické translatologické analýze, která se blíží teoretickému modelu Gideona Touryho (2012). Toho též diplomantka v teoretických částech práce (viz výše zmíněné části) vhodně cituje; vychází též z textů Patricka Catrysse, který je Tourym inspirován při rozvíjení svého modelu adaptace jako převodu. Pro adaptaci jako převod/překlad vytváří možnou teoretickou půdu již Toury (ačkoli se sám zabývá jen interlingválními převody) svým pojmem „předpokládaný překlad“, jenž cílová kultura přijímá. Tak se v tomto „překladovém okruhu“ zcela prokazatelně ocitají interlingvální adaptace, historicky nevymezeně. V dnešní době stále silnějšího účinku vizuálního zobrazování je pak filmovou adaptací literárního díla možné vnímat jako převod/překlad, taktéž na základě kritické i divácké/čtenářské recepce vysledovatelné především v internetovém prostředí.

Komparativně kontrastivní analýza Alžběty Frankové se opírá o určitý počet scén z tv seriálu, vybraných z jeho jednotlivých epizod na základě úvahy o tom, co jsou tzv. *kernels*, „jádra příběhu“ podle naratologa Chatmana (2008). Je třeba potvrdit, že jak na základě – pouze bohužel jednoho – vysvětleného příkladu v podkapitole 3.4, ale i na základě znalostí autorky práce i a autorky tohoto posudku jsou scény jako *kernels* vybrané správně a dostatečně ilustrativně. Ve srovnávání se díky diplomadčině nabyté kompetenci v oblastech filmových a literárních zobrazovacích prostředků, poetiky a stylu vyjevuje přesvědčivá a nosná metoda deskriptivního studia intersémiotického (literárně–filmového) převodu.

Kapitola 5 dané práce zdařile zapojuje zjištění z komparativně kontrastní analýzy do komplexního vysvětlení adaptačních posunů mezi románem a první řadou tv seriálu. Jistě by bylo přínosné do tohoto vysvětlení – sledujícího výsledný produkt v „cílové“, tedy v tomto případě divácké kultuře – zapojit postoje, stanoviska a vysvětlení z mnoha „paratextů“ provázejících vznik tv seriálu, které diplomandka zmiňuje v poznámkách pod čarou a v obdivuhodném seznamu literatury, který ilustruje její velmi zodpovědnou interdisciplinární práci. Je třeba však primárně třeba přistoupit na fakt, že se práce deklaruje jako deskriptivní (viz 3. 1), a v tomto ohledu přináší vynikající výsledky – především metodu jednoho druhu intersémiotické analýzy, která bude nadále nosná.

Vzhledem k výše řečenému doporučuji práci k obhajobě a navrhuji hodnocení výborně.

PhDr. Eva Kalivodová, Ph.D.

V Praze 18. 1. 2019

Ústav translatologie FF UK